

Равнопоставеността на половете в образованието

Международни правни инструменти и ангажименти към ЕС

Роза Димова

Център за изследвания и
политики за жените

Пекинска Платформа и Декларация - 1995 г.

Пекинската Декларация и Платформа за действие потвърждават фундаменталния принцип, че човешките права на жените и момичетата са неразделна част от универсалните човешки права.

Пекинска декларация

Ангажимент на правителствата да бъде осигурен равен достъп и равно третиране на жените и мъжете в образованието и здравеопазването и да се насърчава сексуалното и репродуктивно здраве на жените и образованието им в тази област.

Пекинска платформа за действие

(Анализ на пречките за напредъка на жените и препоръки за преодоляването им)

Образователните програми и материалите за преподаване все още в голяма степен съдържат стереотипи и рядко са чувствителни към специфичните нужди на момичетата и жените.

Това преутвърждава традиционните роли на жените и мъжете и отрича възможностите за пълно и равнопоставено партньорство на двата пола в обществото.

Пекинска платформа - стратегически цели в образованието:

1. Да бъде осигурен равен достъп до образование.
2. Да се премахне неграмотността сред жените.
3. Да се подобри достъпа на жените до професионалното образование, науката и технологиите и продължаващото образование.
4. Да се развиват не дискриминационни образование и обучение. Да се предвидят достатъчно ресурси за наблюдение на прилагането на образователните реформи.
5. Да се насърчава образованието през целия живот на момичетата и жените.

Пример – Цел В.4

- Да се развиват обучителни програми и материали за учители и обучители, които повишават чувствителността за позициите, ролите и приноса на жените и мъжете в семейството и обществото.
- Да се насърчава равнопоставеността, сътрудничеството и взаимното уважение между момичета и момчета още от предучилищното им обучение, като се развиват обучителни модули, които да са насочени към убеждението, че момчетата имат уменията да се грижат за себе си, както и да споделят отговорностите по домакинството и за други зависими членове на семейството.
- Да се развиват програми и материали за обучение на учители и обучители, които повишават чувствителността им за собствената им роля в образователния процес, с цел да им бъдат предоставени ефективни стратегии за обучения, насочени към равнопоставеност на половете.

Конвенция за борба срещу дискриминация в областта на образованието - 1960 г.

- Подписана и ратифицирана от България през 1962 г., но не обнародвана в ДВ.
- “Дискриминация” обхваща всяко различие, изключение, ограничение или предпочитане по признак на раса..., пол..., което има за цел или резултат да унищожи или да наруши равенството в третирането в областта на образованието или по-специално:
 - а) закриване за кое и да е лице или група лица на достъпа до различните степени и видове образование;
 - б) ограничаване на образованието за кое и да е лице или група лица до по-ниско равнище;
 - г) поставяне дадено лице или група лица в положение, несъвместимо с човешкото достойнство.

Световна среща на върха за социалното развитие – Копенхаген 1995 г.

- Решенията съдържат 10 ангажимента, от които два засягат равнопоставеност на половете и образованието:
 - а.) да се достигне равнопоставеност на мъжете и жените
 - б.) да се осигури равен достъп до образование на жените и мъжете.

Цели на хилядолетието за развитие - 2000 г.

Цел 3: Насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете:

Да се елиминира неравнопоставеността по пол в основното и средното образование по възможност до 2005 г. и на във всички нива на образование до 2015 г.

Европейска пътна карта за равнопоставеност на жените и мъжете 2006-2010 г.

- Приоритет 4: Елиминиране на насилието над жени – превенцията е важна и изисква образование, натрупване на знания и развитие на мрежи и партньорство и обмяна на добри практики.
- Приоритет 5: Елиминиране на стереотипите в образованието, обучението и културата.

Приоритет 5

- Политиката следва да се концентрира върху преодоляването на джендър стереотипите от ранна възраст, да стимулира предоставянето на повишаващи чувствителността обучения за учители и ученици и да насърчава младите момичета и момчета да изследват нетрадиционните образователни подходи.
- Образователната система следва да предоставя на младите хора адекватно образование. Затова е много важно да бъде разрешен проблемът с ранното отпадане от училище, който засяга повече момчета, отколкото момичета.

Действия:

Комисията ще:

- Подкрепя действия за елиминиране на стереотипите, свързани със социалните роли на половете, съществуващи в образованието, културата и на пазара на труда чрез *насърчаване на прилагането на интегрирания подход за равно третиране на мъжете и жените в програми, финансирани от ЕСФ, и образователните програми на ЕС, включително програмите за обучение през целия живот.*
- Подкрепя кампании за повишаване на чувствителността и обмяната на добри практики в училищата за преодоляване на стереотипите за социалните роли на половете и развиване на диалога с медиите за насърчаване на пресъздаването на не стереотипни образи на половете в медиите.

За контакти:

**Център за изследвания и
политики за жените**

ул. “Триадица” 6, етаж 1, стая 101

София 1000, България

тел./факс: (+359 2) 980 62 65

e-mail: cwsp@cwsp.bg

<http://www.cwsp.bg>